2025/1192

19.6.2025.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/1192

od 18. lipnja 2025.

o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2018/2067 u pogledu određenih aspekata verifikacije podataka i akreditacije verifikatora

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ ([1]), a posebno njezin članak 15. treći podstavak i članak 30.f stavak 1.,

budući da:

(1) Nakon što je Direktiva 2003/87/EZ izmijenjena Direktivom (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]), potrebno je izmijeniti Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2018/2067 ([3]) kako bi se u nju uključila pravila koja se primjenjuju na verifikaciju ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih u članku 10.b stavku 4. Direktive 2003/87/EZ. Kako bi se uveo strukturiran način izvješćivanja o ostvarenim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima i olakšala njihova verifikacija, u Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2019/1842 ([4]) uvršteni su postupovni zahtjevi u pogledu podnošenja i sadržaja izvješća o klimatskoj neutralnosti. Potrebno je utvrditi usklađena pravila za verificiranje tih izvješća.

(2) Kako bi se ocijenilo jesu li ključne etape i ciljne vrijednosti ostvarene, ključno je da verifikator ocijeni potpunost izvješća o klimatskoj neutralnosti i njegovu usklađenost sa zahtjevima iz Priloga II. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1842 te provjeri mogućnosti za poboljšanje postupka praćenja i izvješćivanja i točnost podataka navedenih u izvješću o klimatskoj neutralnosti. Verifikator bi trebao smatrati plan klimatske neutralnosti polaznom točkom i ocijeniti usklađenost operatora s tim planom, osobito u vezi s ključnim etapama, ciljnim vrijednostima, mjerama i ulaganjima. Kako bi nadležno tijelo moglo odlučiti treba li smanjiti broj emisijskih jedinica u skladu s člankom 22.b stavkom 1. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/331 ([5]), verifikacijsko izvješće trebalo bi sadržavati dovoljno informacija o svim nedosljednostima koje se nisu mogle riješiti prije izdavanja tog izvješća, uključujući sve neusklađenosti plana klimatske neutralnosti sa zahtjevima utvrđenima u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2023/2441 ([6]) koje je verifikator utvrdio.

([1]) SL L 275, 25.10.2003., str. 32., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj.

([2]) Direktiva (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije (SL L 130, 16.5.2023., str. 134., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).

([3]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2067 od 19. prosinca 2018. o verifikaciji podataka i akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 334, 31.12.2018., str. 94., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/oj).

([4]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1842 od 31. listopada 2019. o utvrđivanju pravila za primjenu Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dodatnih aranžmana za prilagodbe dodjele besplatnih emisijskih jedinica zbog promjena razine aktivnosti (SL L 285, 4.11.2019., str. 20., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/1842/oj).

([5]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 od 19. prosinca 2018. o utvrđivanju prijelaznih pravila na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 59, 27.2.2019., str. 8., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj).

([6]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/2441 od 31. listopada 2023. o utvrđivanju pravila za primjenu Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu sadržaja i formata planova klimatske neutralnosti potrebnih za odobrenje besplatne dodjele emisijskih jedinica (SL L, 2023/2441, 3.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2441/oj).

(3) Kako bi se postigla usklađenost s usklađenim pravilima i normama za verifikaciju podataka o emisijama stakleničkih plinova i dodjeli, definicije iz članka 3. Provedbene uredbe (EU) 2018/2067, obveze iz članka 4. i primjenu zahtjeva iz poglavlja II. i III. te provedbene uredbe trebalo bi proširiti tako da se obuhvati verifikacija izvješća o klimatskoj neutralnosti osim ako su za tu verifikaciju potrebna druga prilagođena pravila. Isto tako, na verifikaciju izvješća o klimatskoj neutralnosti trebali bi se primjenjivati zahtjevi za akreditaciju verifikatora iz poglavlja V. te provedbene uredbe i zahtjevi za suradnju i razmjenu informacija između nacionalnih akreditacijskih tijela i nadležnih tijela iz poglavlja VI. te provedbene uredbe.

(4) Ključno je da verifikator pribavi dovoljno informacija kako bi pružio razumno jamstvo da izvješće o klimatskoj neutralnosti ne sadržava materijalne pogreške i da su ključne etape i ciljne vrijednosti ostvarene. Kako bi se osigurao usklađen pristup, potrebno je utvrditi pravila o vrsti informacija koje će se dijeliti između operatora i verifikatora i čimbenike koje treba uzeti u obzir u strateškoj analizi i analizi rizika za potrebe planiranja verifikacije.

(5) Kako bi se procijenilo ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih u planu klimatske neutralnosti na temelju članka 10.b stavka 4. Direktive 2003/87/EZ, verifikator bi trebao provjeriti podatke na temelju kojih se dokazuje ostvarenje tih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Kako bi se osiguralo da su ocjene izvješća o klimatskoj neutralnosti koje provode verifikatori usklađene u svim postrojenjima, trebalo bi utvrditi pravila o provjerama dokaza i plana klimatske neutralnosti operatora te nedostataka podataka na temelju kojih se dokazuje ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje treba provesti.

(6) Za potrebe planiranja verifikacije izvješća o klimatskoj neutralnosti i ocjenjivanja je li pogreška, nesukladnost ili neusklađenost materijalna, trebalo bi utvrditi razinu materijalnosti. Kako bi se primijenio njezin kvantitativni aspekt i smanjilo administrativno opterećenje, trebalo bi utvrditi jedinstvenu razinu materijalnosti za sve operatore neovisno o njihovoj veličini i emisijama. Vrsta podataka na koje treba primijeniti razinu materijalnosti ovisi o vrsti kvantitativne ciljne vrijednosti utvrđene u planu klimatske neutralnosti i radi pravne sigurnosti trebalo bi je navesti u zakonodavstvu. Osim toga, verifikator bi trebao razmotriti vrstu, veličinu i konkretne okolnosti svake pogreške, nesukladnosti ili neusklađenosti.

(7) U skladu s člankom 10.a stavkom 1. petim podstavkom i člankom 10.b stavkom 4. Direktive 2003/87/EZ izvješće o klimatskoj neutralnosti može se verificirati kao zadovoljavajuće samo ako ne sadržava materijalne pogreške i ako su ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u planu klimatske neutralnosti ostvarene u relevantnom petogodišnjem razdoblju. Kako bi se verifikatoru olakšalo strukturirano izvješćivanje, trebalo bi utvrditi pravila o slučajevima kada se izvješće o klimatskoj neutralnosti ne može verificirati kao zadovoljavajuće.

(8) Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 ([7]) izmijenjena je Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2024/2493 ([8]) kako bi se uključila pravila o praćenju pripisivanja nulte stope i nepripisivanja nulte stope gorivima iz biomase, obnovljivim gorivima nebiološkog podrijetla, gorivima iz recikliranog ugljika i sintetičkim niskougljičnim gorivima te izvješćivanju o tome. Zbog toga treba prilagoditi postojeća pravila o ulozi verifikatora u ocjenjivanju primjenjivosti kriterija održivosti i ušteda emisija stakleničkih plinova utvrđenih u Direktivi (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) i dokaza o usklađenosti s tim kriterijima. Verifikator bi u okviru ocjenjivanja pravilne primjene metodologije praćenja trebao provjeriti dokaze operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta o tome jesu li relevantni kriteriji održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđeni u članku 29.

([7]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 od 19. prosinca 2018. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 601/2012 (SL L 334, 31.12.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj).

([8]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2024/2493 od 23. rujna 2024. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 u pogledu ažuriranja praćenja i izvješćivanja o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L, 2024/2493, 27.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2493/oj).

([9]) Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

stavcima od 2. do 7. i stavku 10. te članku 29.a Direktive (EU) 2018/2001 za goriva iz biomase, obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika primjenjivi i jesu li ti kriteriji ispunjeni. Slične provjere trebalo bi primjenjivati i pri ocjenjivanju usklađenosti s kriterijima uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 2. točke 13. Direktive (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća ([10]) za sintetička niskougljična goriva. Ako verifikator utvrdi neusklađenost s primjenjivim kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova koja se ne može ispraviti prije izdavanja verifikacijskog izvješća, to bi trebalo navesti u verifikacijskom izvješću.

(9) Provedbena uredba (EU) 2018/2066 izmijenjena je Provedbenom uredbom (EU) 2024/2493 kako bi se reguliralo pripisivanje alternativnih goriva ili prihvatljivih zrakoplovnih goriva i njihovih emisija određenim letovima. Ako se ta goriva ne mogu fizički pripisati određenom letu, uključuju se posebna pravila o razmjernom pripisivanju tih goriva odlaznim letovima iz zračnih luka i vremenu isporuke goriva u sustav za opskrbu gorivom. Radi pravne sigurnosti i okolišnog integriteta primjereno je odrediti ulogu verifikatora u provjeri usklađenosti s relevantnim zahtjevima iz članaka od 53.a do 54.c Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.

(10) Kako bi se osiguralo točno razmjerno pripisivanje alternativnih zrakoplovnih goriva i prihvatljivih zrakoplovnih goriva letovima i o tome izvijestilo nadležno tijelo, verifikator bi trebao provoditi provjere potpunosti i točnosti količine navedenog čistog alternativnog zrakoplovnog goriva s nultom stopom i količine čistog prihvatljivog zrakoplovnog goriva po kategoriji goriva u skladu s člankom 3.c stavkom 6. Direktive 2003/87/EZ. Verifikator bi u verifikacijskom izvješću trebao navesti sve uočene nedosljednosti.

(11) U skladu s proširenim područjem primjene Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ, Provedbenom uredbom (EU) 2024/2493 uvedena su nova pravila praćenja i izvješćivanja o CO_2 prenesenom u postrojenja ili infrastrukturu za prijevoz CO_2 radi dugoročnoga geološkog skladištenja kako je utvrđeno u članku 49. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066. Kako bi se osiguralo da se utvrde nedosljednosti u oduzimanju količine prenesenog CO_2, potrebno je odrediti provjere koje bi verifikator trebao provesti pri ocjeni pravilne primjene metodologije praćenja i odgovarajućeg oduzimanja CO_2 prenesenog u skladu s člankom 49. te provedbene uredbe.

(12) Kako bi se osiguralo da je CO_2 koji je trajno kemijski vezan u proizvodu navedenom u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2024/2620 ([11]) točno oduzet od ukupnih emisija postrojenja, potrebno je odrediti provjere količine CO_2 koji je trajno kemijski vezan u tim proizvodima i oduzimanja tog CO_2 koje bi verifikator trebao provesti.

(13) Nastavno na izmjene u Direktivi (EU) 2023/958 Europskog parlamenta i Vijeća ([12]), pravila o praćenju i izvješćivanju koja se odnose na učinke zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 operatora zrakoplova utvrđena su u Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066. Zbog tih bi promjena u Provedbenu uredbu (EU) 2018/2067 trebalo uključiti usklađena pravila o verifikaciji učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 i akreditaciji verifikatora koji provode tu verifikaciju.

([10]) Direktiva (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, izmjeni Direktive (EU) 2023/1791 i stavljanju izvan snage Direktive 2009/73/EZ (SL L, 2024/1788, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

([11]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/2620 od 30. srpnja 2024. o dopuni Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu uvjeta koje je potrebno ispuniti da bi se moglo smatrati da su staklenički plinovi postali trajno kemijski vezani u proizvodu (SL L, 2024/2620, 4.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2620/oj).

([12]) Direktiva (EU) 2023/958 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu doprinosa zrakoplovstva Unijinu cilju smanjenja emisija u cijelom gospodarstvu i odgovarajuće provedbe globalne tržišno utemeljene mjere (SL L 130, 16.5.2023., str. 115., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/958/oj).

(14) Verifikacija izvješća operatora zrakoplova o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 trebala bi slijediti iste korake kao verifikacija izvješća operatora zrakoplova o emisijama CO_2. U tu bi svrhu trebalo proširiti definicije iz članka 3., obvezu iz članka 4. i primjenu zahtjeva iz poglavlja II. i III. Provedbene uredbe (EU) 2018/2067 tako da se obuhvati verifikacija učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 osim ako su zbog posebnih značajki te verifikacije potrebna druga prilagođena pravila. Isto tako, na verifikaciju učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 trebali bi se primjenjivati zahtjevi za akreditaciju verifikatora iz poglavlja V. Provedbene uredbe (EU) 2018/2067 i zahtjevi za suradnju i razmjenu informacija između nacionalnih akreditacijskih tijela i nadležnih tijela iz poglavlja VI. te provedbene uredbe.

(15) U skladu s člankom 14. stavkom 5. Direktive 2003/87/EZ u verifikaciji učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 trebalo bi u najvećoj mogućoj mjeri primijeniti automatizaciju. Ako se izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 automatski popunjuju podacima iz sustava Komisije za praćenje učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 („NEATS”) ili informatičkog alata treće strane koji je odobrila Komisija bez ikakvog sudjelovanja operatora zrakoplova ili njegovih izmjena ulaznih podataka, ta izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 trebalo bi smatrati verificiranima. U takvim je slučajevima izvješće prošlo automatizirane verifikacijske provjere u sustavu ili alatu. Kako bi se osigurala usklađenost s izvješćivanjem o emisijama CO_2 i ostvarila najveća moguća točnost podataka, u okviru verifikacije izvješća operatora zrakoplova o emisijama trebalo bi provesti provjeru usklađenosti informacija o letu u izvješću o emisijama s informacijama o letu u NEATS-u ili informatičkom alatu treće strane uzimajući pritom u obzir opseg letova obuhvaćenih Direktivom 2003/87/EZ. Radi smanjenja administrativnog opterećenja te provjere usklađenosti ne bi trebale biti obvezne za manje onečišćivače. Verifikator bi u verifikacijskom izvješću trebao navesti sve neusklađenosti informacija o letu.

(16) Ako operator zrakoplova unosi vlastite podatke u NEATS ili alat treće strane koji je odobrila Komisija ili primjenjuje vlastite metode izračuna, radi okolišnog integriteta i povećanja povjerenja javnosti u točnost podataka ključno je da izvješće o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 verificira stručan i neovisan verifikator.

(17) Kako bi verifikatori mogli provoditi verifikacije izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 i ocjenjivati tehničke aspekte praćenja i izvješćivanja o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, trebalo bi definirati posebne kriterije kompetentnosti. To bi akreditacijskim tijelima trebalo omogućiti da pri akreditaciji verifikatora i nadzoru nad njima ocjenjuju rad i kompetencije verifikatora u skladu s tim posebnim kriterijima.

(18) Kako bi se povećalo povjerenje javnosti u kvalitetu i pouzdanost verifikacije i ujedno olakšala akreditacija i izbjeglo administrativno opterećenje, trebalo bi proširiti postojeći opseg akreditacije 12 za zrakoplovstvo tako da se njime obuhvati i verifikacija izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2. Verifikatore koji provode verifikaciju izvješća o emisijama trebalo bi akreditirati u skladu s opsegom akreditacije 12a, a verifikatore koji verificiraju izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 trebalo bi akreditirati prema proširenom opsegu akreditacije 12b. Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje, trebalo bi predvidjeti izuzeća za situacije u kojima je verifikacija izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 relativno jednostavna zbog vrste podataka koje je unio operator zrakoplova, kao što su informacije o letu, informacije o putanji leta ili svojstva zrakoplova. U takvim slučajevima trebala bi biti dostatna akreditacija u skladu s opsegom 12a.

(19) Kako se ne bi utjecalo na valjane akreditacije verifikatora koji verificiraju izvješća o emisijama CO_2, verifikatori koji su u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe akreditirani u skladu s opsegom akreditacije 12 trebali bi moći verificirati izvješća operatora zrakoplova o emisijama i o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 za koja je operator zrakoplova u NEATS-u ili alatu treće strane koji je odobrila Komisija izmijenio samo informacije o letu, informacije o putanji leta ili svojstva zrakoplova.

(20) Ključno je da verifikator ima pristup IT sustavima koje operatori zrakoplova koriste za praćenje i izvješćivanje o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2. Moraju se utvrditi usklađena pravila o vrsti informacija, sustavâ ili alatâ koji će se dijeliti između operatora i verifikatora i čimbenicima koje treba uzeti u obzir u strateškoj analizi i analizi rizika za potrebe planiranja verifikacije.

(21) U okviru verifikacije podataka verifikatori bi trebali provoditi posebne provjere usklađenosti podataka na temelju kojih operatori zrakoplova sastavljaju izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2. Vrsta provjera trebala bi ovisiti o konkretnim ulaznim podacima. Potrebna su usklađena pravila kako bi se definirale te provjere i način uklanjanja nedostataka u podacima o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2.

(22) Kako bi se postigla usklađenost s verifikacijom emisija CO_2 i uzela u obzir činjenica da se podaci o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 u velikoj mjeri obrađuju i bilježe u automatiziranim sustavima, definicija lokacije u verifikaciji emisija CO_2 i pravila o obilascima lokacije koje treba obaviti verifikator trebala bi se primjenjivati na verifikaciju izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2. Virtualni obilasci lokacija trebali bi biti dopušteni pod sličnim uvjetima. Nacionalna akreditacijska tijela trebala bi u okviru godišnjeg nadzora verifikatora pratiti ispunjavanje tih uvjeta i rad verifikatora prilikom takvih obilazaka lokacija.

(23) Radi pravne sigurnosti i izbjegavanja administrativnog opterećenja jedinstvena razina materijalnosti za sve operatore zrakoplova primjerena je za potrebe planiranja verifikacije izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 i potkrepljivanje ocjene verifikatora o tome imaju li pogreške, nesukladnosti ili neusklađenosti materijalan utjecaj.

(24) Kako bi se osiguralo da se pojedinačne ili skupne pogreške, nesukladnosti ili neusklađenosti s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066 ispod primjenjive razine materijalnosti ne ignoriraju, i te bi probleme trebalo smatrati materijalnima ako je to opravdano s obzirom na njihovu vrstu, veličinu i konkretne okolnosti.

(25) Kako bi se ublažilo administrativno opterećenje za regulirane subjekte čija je situacija jednostavna za praćenje, a rizici su niski, u verifikaciju izvješća tih reguliranih subjekata trebalo bi uvesti određena pojednostavnjenja. Ta pojednostavnjenja trebala bi se primjenjivati samo pod strogim uvjetima kako bi se zajamčila kvaliteta verifikacije i očuvao okolišni integritet.

(26) Kako bi se smanjio rizik od ugrožavanja nepristranosti verifikatora, pravila o nepristranosti i neovisnosti verifikatora i njegova osoblja koje provodi verifikacijske aktivnosti trebalo bi proširiti tako da obuhvaćaju verifikaciju izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2.

(27) U skladu s člankom 14. stavkom 1. Direktive 2003/87/EZ pravila praćenja i izvješćivanja o emisijama iz goriva iz biomase, obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, goriva iz recikliranog ugljika i sintetičkih niskougljičnih goriva utvrđena u Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 primjenjuju se od 1. siječnja 2024. Stoga bi pravila o verifikaciji emisija povezanih s tim gorivima trebalo primjenjivati na verifikaciju izvješća o emisijama za razdoblje izvješćivanja 2024.

(28) Mjere propisane ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za klimatske promjene,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Provedbena uredba (EU) 2018/2067 mijenja se kako slijedi:

1. članak 2. mijenja se kako slijedi:

   (a) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

   „(b) verifikaciju emisija stakleničkih plinova ispuštenih od 1. siječnja 2025. koje regulirani subjekt navodi u izvješću u skladu s člankom 30.f Direktive 2003/87/EZ;";

   (b) dodaje se točka (c):

   „(c) verifikaciju učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 nastalih od 1. siječnja 2025. koje operator zrakoplova navodi u izvješću u skladu s člankom 14. stavkom 5. Direktive 2003/87/EZ.";

2. članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća točka 6.c:

„(6.c) „izvješće o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2” znači izvješće koje podnosi operator zrakoplova u skladu s člankom 14. stavkom 5. Direktive 2003/87/EZ i koje se prilaže godišnjem izvješću operatora zrakoplova o emisijama u skladu s člankom 68. stavkom 5. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;”;

(b) točka 7. zamjenjuje se sljedećim:

„(7) „izvješće operatora ili operatora zrakoplova” znači godišnje izvješće o emisijama koje podnosi operator ili operator zrakoplova u skladu s člankom 14. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ, izvješće o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, izvješće o referentnim podacima koje podnosi operator u skladu s člankom 4. stavkom 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/331 (*), izvješće o podacima novog sudionika koje podnosi operator u skladu s člankom 5. stavkom 2. te uredbe, godišnje izvješće o razini aktivnosti ili izvješće o klimatskoj neutralnosti;

_____

(*) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 od 19. prosinca 2018. o utvrđivanju prijelaznih pravila na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 59, 27.2.2019., str. 8., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj).”;

(c) točka 13. mijenja se kako slijedi:

i. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama ili izvješća operatora zrakoplova o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, svako djelovanje ili nedjelovanje operatora zrakoplova koje je u suprotnosti sa zahtjevima iz plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo;”;

ii. umeće se sljedeća točka (ca):

„(ca) za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti, svako djelovanje ili nedjelovanje operatora koje je u suprotnosti sa specifikacijama iz plana klimatske neutralnosti;”;

(d) u točki 14. podtočka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama ili o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2: mjesta za koja se utvrđuje postupak praćenja i na kojima se njime upravlja, uključujući mjesta na kojima se kontroliraju i pohranjuju relevantni podaci i informacije;”;

(e) točka 30. zamjenjuje se sljedećim:

„(30) „razdoblje izvješćivanja o razini aktivnosti” znači primjenjivo razdoblje koje prethodi podnošenju godišnjeg izvješća o razini aktivnosti u skladu s člankom 3. stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2019/1842;”;

(f) dodaju se sljedeće točke 31. i 32.:

„(31) „izvješće o klimatskoj neutralnosti” znači izvješće koje podnosi operator u skladu s člankom 3.b stavkom 2. Provedbene uredbe (EU) 2019/1842;

(32) „razdoblje izvješćivanja o klimatskoj neutralnosti” u skladu s člankom 10.a stavkom 1. petim podstavkom i člankom 10.b stavkom 4. četvrtim podstavkom Direktive 2003/87/EZ znači primjenjivo razdoblje do 31. prosinca 2025. i zatim svako petogodišnje razdoblje koje završava 31. prosinca svake pete godine nakon toga.”;

3. članak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 6.*

Pouzdanost verifikacije

Verificirano izvješće o emisijama, izvješće o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, izvješće o referentnim podacima, izvješće o podacima novog sudionika, godišnje izvješće o razini aktivnosti ili izvješće o klimatskoj neutralnosti mora biti pouzdano za korisnike. Ta izvješća moraju vjerno predstavljati ono što podrazumijevaju da predstavljaju ili što se realno može očekivati da predstavljaju.

Postupak verifikacije izvješća operatora ili operatora zrakoplova mora biti učinkovito i pouzdano pomoćno sredstvo u postupcima osiguravanja kvalitete i kontrole kvalitete i osiguravati informacije na temelju kojih operator ili operator zrakoplova može poboljšati učinkovitost praćenja emisija, učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, podataka relevantnih za besplatnu dodjelu ili podataka relevantnih za izvješća o klimatskoj neutralnosti, među ostalim podataka koji se odnose na ključne etape i ciljne vrijednosti, te izvješćivanja o njima.”;

4. članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 4. mijenja se kako slijedi:

i. točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) je li izvješće operatora ili operatora zrakoplova potpuno i ispunjava li zahtjeve utvrđene u Prilogu X. Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066, Prilogu IV. Delegiranoj uredbi (EU) 2019/331, članku 3. stavku 2. ili Prilogu II. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1842, prema potrebi;

(b) je li operator ili operator zrakoplova postupio u skladu sa zahtjevima iz dozvole za emisije stakleničkih plinova i plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo ako je riječ o verifikaciji izvješća operatora o emisijama, odnosno u skladu sa zahtjevima iz plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo ako je riječ o verifikaciji izvješća operatora zrakoplova o emisijama ili o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2;”;

ii. umeće se sljedeća točka (ca):

„(ca) je li operator djelovao u skladu sa specifikacijama iz plana klimatske neutralnosti u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2023/2441 (*), posebno u vezi s mjerama, ključnim etapama, ulaganjima i ciljnim vrijednostima, ako je riječ o verifikaciji izvješća operatora o klimatskoj neutralnosti;

_____

(*) Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/2441 od 31. listopada 2023. o utvrđivanju pravila za primjenu Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu sadržaja i formata planova klimatske neutralnosti potrebnih za odobrenje besplatne dodjele emisijskih jedinica (SL L, 2023/2441, 3.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2441/oj).”;

iii. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Za potrebe točke (d) verifikator od operatora ili operatora zrakoplova dobiva jasne i objektivne dokaze za navedene skupne emisije, učinke zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, podatke relevantne za besplatnu dodjelu ili podatke relevantne za izvješća o klimatskoj neutralnosti, uzimajući u obzir sve ostale informacije navedene u izvješću operatora ili operatora zrakoplova.”;

(b) umeće se sljedeći stavak 5.a:

„5.a Ako verifikator utvrdi da operator ne poštuje Provedbenu uredbu (EU) 2023/2441, ta se nepravilnost navodi u verifikacijskom izvješću čak i ako je nadležno tijelo utvrdilo da je plan klimatske neutralnosti usklađen s tom uredbom, kako je propisano u članku 22.b stavku 1. točki (c) Delegirane uredbe (EU) 2019/331.”;

5. članak 9. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća točka (ba):

„(ba) razinu informacija i složenost plana klimatske neutralnosti ako se radi o verifikaciji izvješća o klimatskoj neutralnosti;”;

(b) točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) lokaciju informacija i podataka o emisijama stakleničkih plinova, učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, podataka relevantnih za besplatnu dodjelu ili podataka relevantnih za izvješća o klimatskoj neutralnosti.”;

6. članak 10. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća točka (ca):

„(ca) najnoviju verziju plana klimatske neutralnosti operatora, kao i druge relevantne verzije plana klimatske neutralnosti;”;

(b) točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

„(h) godišnje izvješće operatora ili operatora zrakoplova o emisijama, izvješće o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, izvješće o referentnim podacima, izvješće o podacima novog sudionika, godišnje izvješće o razini aktivnosti ili izvješće o klimatskoj neutralnosti, prema potrebi;”;

(c) umeće se sljedeća točka (kb):

„(kb) ako je plan klimatske neutralnosti ažuriran tijekom razdoblja izvješćivanja o klimatskoj neutralnosti, evidenciju svih ažuriranja u skladu s člankom 22.d Delegirane uredbe (EU) 2019/331;”;

(d) točke (m), (n) i (o) zamjenjuju se sljedećim:

„(m) verifikacijsko izvješće iz prethodne godine, prethodnog referentnog razdoblja ili prethodnog razdoblja izvješćivanja o klimatskoj neutralnosti, prema potrebi, ako verifikator u prethodnoj godini, referentnom razdoblju ili razdoblju izvješćivanja o klimatskoj neutralnosti nije proveo verifikaciju za tog određenog operatora ili operatora zrakoplova;

(n) svu relevantnu korespondenciju s nadležnim tijelom, posebno informacije povezane s obavijestima o izmjeni plana praćenja, plana metodologije praćenja, plana klimatske neutralnosti ili ključnih etapa i ciljnih vrijednosti i ispravcima podataka u izvješćima, prema potrebi;

(o) informacije o bazama podataka i izvorima podataka korištenima za potrebe praćenja i izvješćivanja, uključujući one dobivene od Eurocontrola ili neke druge relevantne organizacije, iz sustava za praćenje učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 („NEATS”) ili informatičkih alata trećih strana u skladu s člankom 56.a stavkom 7. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;”;

(e) umeće se sljedeća točka (oa):

„(oa) informacije i temeljne podatke koje operator zrakoplova upotrebljava za prikupljanje informacija o letu, informacija o svojstvima zrakoplova i drugih vrsta informacija koje se prate kako bi proveo izračun ekvivalenta CO_2 za učinke zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 po letu ako je Komisija naknadno stavila NEATS na raspolaganje u skladu s člankom 56.b stavkom 6. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;”;

7. članak 11. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama ili o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, veličinu i vrstu operatora zrakoplova, distribuciju informacija na različitim lokacijama, kao i broj i vrstu letova;”;

ii. umeće se sljedeća točka (ca):

„(ca) za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti, plan klimatske neutralnosti, konkretne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u tom planu, kao i sva ažuriranja plana klimatske neutralnosti u razdoblju izvješćivanja o klimatskoj neutralnosti;”;

iii. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) vrstu, opseg i složenost izvora emisija i tokova izvora, kao i opremu i postupke za generiranje podataka o emisijama i učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 ili podataka relevantnih za besplatnu dodjelu, uključujući mjernu opremu opisanu, prema potrebi, u planu praćenja ili planu metodologije praćenja, kao i podrijetlo i primjenu faktora izračuna i ostale primarne izvore podataka;";

(b) umeće se sljedeća točka (f):

„(f) za potrebe verificiranja izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, mjeru u kojoj su operatori zrakoplova dostavili podatke u NEATS ili informatičke alate trećih strana koje je odobrila Komisija u skladu s člankom 56.a stavkom 8. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.";

(c) stavak 4. mijenja se kako slijedi:

i. umeće se sljedeća točka (aa):

„(aa) je li plan klimatske neutralnosti predstavljen verifikatoru najnovija verzija i je li nadležno tijelo utvrdilo u skladu s člankom 22.b stavkom 1. točkom (c) Delegirane uredbe (EU) 2019/331 da je ta verzija usklađena;";

ii. umeće se sljedeća točka (bb):

„(bb) je li bilo kakvih izmjena plana klimatske neutralnosti tijekom razdoblja izvješćivanja o klimatskoj neutralnosti i je li nadležno tijelo bilo obaviješteno o tim izmjenama;";

8. članak 13. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) plan uzorkovanja podataka u kojem su navedeni opseg i metode uzorkovanja podataka povezani s podatkovnim točkama na kojima se temelje skupni podaci o emisijama u izvješću operatora ili operatora zrakoplova o emisijama, skupni podaci o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 u izvješću o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, skupni podaci relevantni za besplatnu dodjelu u izvješću operatora o referentnim podacima, izvješću o podacima novog sudionika ili godišnjem izvješću o razini aktivnosti, odnosno skupni podaci relevantni za dokazivanje ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih u planu klimatske neutralnosti.";

(b) u stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Verifikator utvrđuje plan ispitivanja iz stavka 1. točke (b) tako da može odrediti u kojoj se mjeri može osloniti na relevantne kontrolne aktivnosti pri ocjenjivanju usklađenosti sa zahtjevima iz članka 7. stavka 4. točaka (b), (c), (ca) i (d) ili članka 7. stavka 4. trećeg podstavka.";

9. u članku 14. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Verifikator provodi plan verifikacije te na temelju analize rizika provjerava provođenje plana praćenja ili plana metodologije praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo ili plana klimatske neutralnosti, prema potrebi.";

10. članak 16. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. u prvom podstavku uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„2. U okviru verifikacije podataka iz stavka 1. i uzimajući u obzir, prema potrebi, odobreni plan praćenja, plan metodologije praćenja ili plan klimatske neutralnosti, uključujući postupke opisane u tom planu, verifikator provjerava:";

ii. umeće se sljedeća točka (ca):

„(ca) usklađenost s granicama postrojenja utvrđenima u Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 i njegovih potpostrojenja utvrđenima u Delegiranoj uredbi (EU) 2019/331, za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti;”;

iii. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) potpunost letova koji potpadaju pod zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ za koje je odgovoran operator zrakoplova, kao i potpunost podataka o emisijama, odnosno podataka o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama ili o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2;”;

iv. umeće se sljedeća točka (fb):

„(fb) usklađenost povijesnih emisija, razina emisija i razina aktivnosti s podacima uvrštenima u izvješća o referentnim podacima i izvješća o razini aktivnosti, za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti;”;

(b) umeću se sljedeći stavci 2.a, 2.b, 2.c i 2.d:

„2.a Ako operator zrakoplova u izvješću o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 navede podatke o putanjama letova, verifikator u okviru verifikacije podataka iz stavka 1. i uzimajući u obzir odobreni plan praćenja provjerava potpunost podataka o putanjama letova.

2.b Ako operator zrakoplova u izvješću o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 navede podatke o svojstvima zrakoplova, verifikator u okviru verifikacije podataka iz stavka 1. i uzimajući u obzir odobreni plan praćenja provjerava barem:

(a) usklađenost tipova zrakoplova navedenih u odobrenom planu praćenja s podacima o tipovima zrakoplova navedenima u izvješću i podacima zabilježenima u internoj evidenciji;

(b) usklađenost izvora podataka i postupaka operatora zrakoplova u vezi sa zrakoplovnim motorima s jedinstvenim identifikacijskim brojem motora zrakoplova navedenim u bazi podataka o emisijama iz motora Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) ili jednakovrijednom izvoru podataka koji se upotrebljava za identifikaciju motora pričvršćenih na zrakoplov;

(c) usklađenost mase zrakoplova, mase pri uzlijetanju ili faktora opterećenja iz interne evidencije i dokumentacije o masi i ravnoteži operatora zrakoplova s podacima koje je operator zrakoplova naveo u izvješću.

Verifikator koristi i bazu podataka o zrakoplovima za simulaciju performansi zrakoplova radi procjene mase zrakoplova, mase pri uzlijetanju ili faktora opterećenja kako bi ih usporedio s podacima koje je dostavio operator zrakoplova.

2.c Ako operator zrakoplova u izvješću o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 navede podatke o performansama zrakoplova, verifikator u okviru verifikacije podataka iz stavka 1. i uzimajući u obzir odobreni plan praćenja provjerava sljedeće:

(a) usklađenost podataka o putanji leta s podacima o performansama zrakoplova duž njegove putanje, uključujući unakrsnu provjeru vremenskih žigova upotrijebljenih za podatke o putanji leta i performansama zrakoplova;

(b) usklađenost podataka o ukupnoj potrošnji goriva, podataka o gorivu koje je kupljeno ili na drugi način nabavljeno za zrakoplov kojim se obavlja zrakoplovna djelatnost i mjera spremnika;

(c) usklađenost podataka koje je operator zrakoplova naveo u izvješću i specifikacija proizvođača, interne evidencije i postupaka povezanih s isporučenim gorivom, protokom goriva i učinkovitošću motora zrakoplova, među ostalim potiskom motora zrakoplova;

(d) sve informacije koje verifikator smatra potrebnima za smanjenje verifikacijskog rizika na prihvatljivu razinu kako bi do razumne mjere mogao jamčiti da u izvješću o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 nema materijalnih pogrešaka.

Pri provjeri usklađenosti podataka iz točke (a) verifikator koristi i bazu podataka o zrakoplovima za simulaciju performansi zrakoplova kako bi procijenio mjerenja protoka goriva i učinkovitost motora radi usporedbe s podacima koje je operator zrakoplova naveo u izvješću.

2.d Ako operator zrakoplova primjenjuje vlastitu metodu za utvrđivanje svojstava goriva ili meteoroloških podataka u izvješću o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, vlastiti modul za izgaranje goriva ili modul za procjenu emisija iz članka 56.a stavka 4. točke (a) Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, verifikator u okviru verifikacije podataka iz stavka 1. provjerava valjanost ulaznih informacija upotrijebljenih za utvrđivanje podataka i primjenjuje metode iz plana praćenja koje je odobrilo nadležno tijelo.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Za potrebe provjere potpunosti putanja letova iz stavka 2.a verifikator se koristi Eurocontrolovim tekućim taktičkim modelom leta, Eurocontrolovim reguliranim taktičkim modelom leta ili, alternativno, Eurocontrolovim podnesenim taktičkim modelom leta ili ekvivalentom u smislu točnosti podataka, prema potrebi, te podacima dobivenima tehnologijom automatskog zavisnog nadzora – radiodifuzije.”;

11. članak 17. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Ako se preneseni CO_2 oduzima u skladu s člankom 49. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, a preneseni CO_2 mjere i postrojenje iz kojeg se prenosi i postrojenje koje ga prima ili infrastruktura za prijevoz CO_2, verifikator provjerava mogu li se razlike u vrijednostima izmjerenima u oba postrojenja ili infrastrukturi za prijevoz CO_2 objasniti kao nesigurnost mjernih sustava i je li u izvješćima o emisijama obaju postrojenja ili infrastrukture za prijevoz CO_2 navedena točna aritmetička sredina izmjerenih vrijednosti.

Ako se razlike u vrijednostima izmjerenima u oba postrojenja ili infrastrukturi za prijevoz CO_2 ne mogu objasniti kao nesigurnost mjernih sustava, verifikator provjerava jesu li napravljene prilagodbe kako bi se razlike u izmjerenim vrijednostima uskladile, jesu li te prilagodbe bile konzervativne i je li te prilagodbe odobrilo nadležno tijelo.

Ako je CO_2 u provozu naveden u izvješću u skladu s člankom 49. stavkom 7. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, verifikator provjerava je li CO_2 u provozu prenesen u drugo postrojenje ili infrastrukturu za prijevoz CO_2 najkasnije do 31. siječnja sljedeće godine.”;

(b) umeću se sljedeći stavci 4.a, 4.b i 4.c:

„4.a Ako se preneseni N_2O ne ubraja u emisije u skladu s člankom 50. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, a preneseni N_2O mjere i postrojenje iz kojeg se prenosi i postrojenje koje ga prima, verifikator provjerava mogu li se razlike u vrijednostima izmjerenima u oba postrojenja objasniti kao nesigurnost mjernih sustava i je li u izvješćima o emisijama obaju postrojenja navedena točna aritmetička sredina izmjerenih vrijednosti.

Ako se razlike u vrijednostima izmjerenima u oba postrojenja ne mogu objasniti kao nesigurnost mjernih sustava, verifikator provjerava jesu li napravljene prilagodbe kako bi se razlike u izmjerenim vrijednostima uskladile, jesu li te prilagodbe bile konzervativne i je li te prilagodbe odobrilo nadležno tijelo.

4.b Ako CO_2 prenesen u skladu s člankom 49. stavkom 6. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 proizlazi iz materijala ili goriva koja sadržavaju ugljik s nultom stopom, verifikator provjerava sve od navedenog:

(a) proizlazi li preneseni CO_2 iz materijala ili goriva koja sadržavaju ugljik s nultom stopom;

(b) je li postrojenje iz kojeg se CO_2 prenosi ili infrastruktura za prijevoz CO_2 oduzela preneseni CO_2 točno i razmjerno udjelu ugljika koji ne potječe iz ugljika s nultom stopom;

(c) je li operator postrojenja ili infrastrukture za prijevoz CO_2 pratio emisije nastale istjecanjem, fugitivne emisije ili ispuštene emisije ako su te emisije nastale;

(d) sve informacije koje verifikator smatra potrebnima za smanjenje verifikacijskog rizika na prihvatljivu razinu kako bi do razumne mjere mogao jamčiti da u izvješću o emisijama nema materijalnih pogrešaka.

4.c Ako je CO_2 trajno kemijski vezan u proizvodu u skladu s člankom 49.a Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, verifikator provjerava sve od navedenog:

(a) je li proizvod naveden u Delegiranoj uredbi (EU) 2024/2620;

(b) je li operator točno oduzeo CO_2 koji potječe iz ugljika bez nulte stope koji je trajno kemijski vezan u skladu s člankom 49.a Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

(c) količinu CO_2 koji je trajno kemijski vezan u proizvodu koji je naveden u Delegiranoj uredbi (EU) 2024/2620;

(d) ako CO_2 proizlazi iz materijala ili goriva koji sadržavaju udio ugljika s nultom stopom:

i. proizlazi li CO_2 iz tih materijala ili goriva;

ii. je li operator CO_2 koji je trajno kemijski vezan oduzeo točno i razmjerno udjelu ugljika koji ne potječe iz ugljika s nultom stopom;

(e) sve informacije koje verifikator smatra potrebnima za smanjenje verifikacijskog rizika na prihvatljivu razinu kako bi do razumne mjere mogao jamčiti da u izvješću o emisijama nema materijalnih pogrešaka.”;

(c) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Za potrebe verificiranja izvješća operatora o emisijama verifikator u okviru provjere iz stavka 1. provjerava sljedeće dokaze:

(a) dokaze operatora o usklađenosti goriva iz biomase s nultom stopom s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 29. stavaka od 2. do 7. i stavka 10. Direktive (EU) 2018/2001;

(b) dokaze operatora o usklađenosti obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili goriva iz recikliranog ugljika s nultom stopom s kriterijima uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 29.a Direktive (EU) 2018/2001;

(c) dokaze operatora o svemu od navedenog:

i. usklađenosti sintetičkih niskougljičnih goriva s nultom stopom s pragom smanjenja emisija stakleničkih plinova u smislu članka 2. točke 13. Direktive (EU) 2024/1788;

ii. je li sadržaj ugljika u sintetičkim niskougljičnim gorivima bio podvrgnut prethodnoj predaji emisijskih jedinica na temelju Direktive 2003/87/EZ.”;

(d) umeću se sljedeći stavci 5.a i 5.b:

„5.a Ako je operator utvrdio udio biomase i identičan udio biomase s nultom stopom u bioplinu pomoću evidencije o kupnji u skladu s člankom 39. stavkom 4. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, verifikator provjerava sve od sljedećeg:

(a) tvrdi li netko drugi da upotrebljava kupljenu količinu bioplina;

(b) jesu li operator i proizvođač udjela biomase priključeni na istu mrežu;

(c) sve informacije koje verifikator smatra potrebnima za smanjenje verifikacijskog rizika na prihvatljivu razinu kako bi do razumne mjere mogao jamčiti da u izvješću o emisijama nema materijalnih pogrešaka.

5.b Ako je udio obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili goriva iz recikliranog ugljika i identičan udio obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili goriva iz recikliranog ugljika s nultom stopom u prirodnom plinu utvrđen u skladu s člankom 39.a Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, verifikator provjerava sve od sljedećeg:

(a) tvrdi li netko drugi da upotrebljava kupljenu količinu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili goriva iz recikliranog ugljika;

(b) jesu li operator i proizvođač obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili goriva iz recikliranog ugljika priključeni na istu mrežu;

(c) sve informacije koje verifikator smatra potrebnima za smanjenje verifikacijskog rizika na prihvatljivu razinu kako bi do razumne mjere mogao jamčiti da u izvješću o emisijama nema materijalnih pogrešaka.";

(e) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Ako se alternativno zrakoplovno gorivo ili prihvatljivo zrakoplovno gorivo isporučuje zrakoplovu u šaržama koje se mogu fizički identificirati i fizički pripisati prijavljenom letu, verifikator provjerava je li količina alternativnog zrakoplovnog goriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva točno pripisana letu koji slijedi odmah nakon punjenja goriva.

Ako se obavlja nekoliko uzastopnih letova bez punjenja goriva između tih letova, verifikator provjerava je li količina alternativnog zrakoplovnog goriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva pripisana tim letovima razmjerno emisijama iz tih letova izračunanima primjenom preliminarnog emisijskog faktora.

Ako se alternativno zrakoplovno gorivo ne može fizički pripisati određenom letu na određenom aerodromu, verifikator provjerava je li alternativno zrakoplovno gorivo pripisano letovima za koje se emisijske jedinice moraju predati na temelju članka 12. stavka 3. Direktive 2003/87/EZ razmjerno emisijama iz tih odlaznih letova s tog aerodroma izračunanima primjenom preliminarnog emisijskog faktora.

Ako se prihvatljivo zrakoplovno gorivo ne može fizički pripisati određenom letu na određenom aerodromu, verifikator provjerava je li prihvatljivo zrakoplovno gorivo pripisano letovima za koje se emisijske jedinice moraju predati na temelju članka 12. stavka 3. Direktive 2003/87/EZ i letovima obuhvaćenima člankom 3.c stavkom 8. te direktive razmjerno emisijama iz tih letova izračunanima primjenom preliminarnog emisijskog faktora.

Za potrebe trećeg i četvrtog podstavka verifikator provjerava je li alternativno zrakoplovno gorivo ili prihvatljivo zrakoplovno gorivo isporučeno u sustav za opskrbu gorivom odlaznog aerodroma u razdoblju izvješćivanja odnosno tri mjeseca prije početka ili tri mjeseca nakon završetka tog razdoblja izvješćivanja kako je utvrđeno u planu praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo.

Za potrebe prvog, drugog, trećeg i četvrtog podstavka verifikator provjerava:

(a) je li alternativno zrakoplovno gorivo ili prihvatljivo zrakoplovno gorivo točno pripisano parovima aerodroma u izvješću operatora zrakoplova o emisijama;

(b) premašuje li ukupna navedena količina alternativnog zrakoplovnog goriva ukupnu količinu goriva koju je operator zrakoplova naveo u izvješću za letove za koje se emisijske jedinice moraju predati na temelju članka 12. stavka 3. Direktive 2003/87/EZ i čija je polazna točka aerodrom na kojem se isporučuje alternativno zrakoplovno gorivo;

(ba) premašuje li ukupna količina prihvatljivog zrakoplovnog goriva ukupnu količinu goriva koju je operator zrakoplova naveo u izvješću za letove za koje se emisijske jedinice moraju predati na temelju članka 12. stavka 3. Direktive 2003/87/EZ i za letove obuhvaćene člankom 3.c stavkom 8. te direktive i čija je polazna točka aerodrom na kojem se isporučuje prihvatljivo zrakoplovno gorivo;

(c) premašuje li ukupna količina alternativnog zrakoplovnog goriva za letove za koje se emisijske jedinice moraju predati na temelju članka 12. stavka 3. Direktive 2003/87/EZ ukupnu količinu kupljenog alternativnog zrakoplovnog goriva od koje se oduzima ukupna količina alternativnog zrakoplovnog goriva prodanog trećim stranama;

(ca) premašuje li ukupna količina prihvatljivog zrakoplovnog goriva za letove za koje se emisijske jedinice moraju predati na temelju članka 12. stavka 3. Direktive 2003/87/EZ i za letove obuhvaćene člankom 3.c stavkom 8. te direktive ukupnu količinu kupljenog prihvatljivog zrakoplovnog goriva od koje se oduzima ukupna količina prihvatljivih zrakoplovnih goriva prodanih trećim stranama;

(d) premašuje li omjer između alternativnog zrakoplovnog goriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva i fosilnih goriva koji su pripisani letovima i agregirani po paru aerodroma najveće ograničenje miješanja za to alternativno zrakoplovno gorivo ili prihvatljivo zrakoplovno gorivo kako je certificirano u skladu s priznatom međunarodnom normom;

(e) premašuje li ukupni udio s nultom stopom u alternativnom zrakoplovnom gorivu količinu alternativnog zrakoplovnog goriva za koju je dostavljen sljedeći dokaz:

i. ako se udio s nultom stopom odnosi na udio biomase u miješanom alternativnom zrakoplovnom gorivu, dokaz o ispunjavanju kriterija održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 29. stavaka od 2. do 7. i stavka 10. Direktive (EU) 2018/2001;

ii. ako se udio s nultom stopom odnosi na udio obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili goriva iz recikliranog ugljika u miješanom alternativnom gorivu, dokaz o ispunjavanju kriterija uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 29.a Direktive (EU) 2018/2001;

iii. ako se udio s nultom stopom odnosi na udio sintetičkih niskougljičnih goriva u miješanom alternativnom gorivu, dokaz o usklađenosti s pragom smanjenja emisija stakleničkih plinova u smislu članka 2. točke 13. Direktive (EU) 2024/1788 i dokaz da je sadržaj ugljika u sintetičkom niskougljičnom gorivu bio podvrgnut prethodnoj predaji emisijskih jedinica na temelju Direktive 2003/87/EZ;

(f) jesu li iste količine alternativnog zrakoplovnog goriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva uzete u obzir i navedene kao upotrijebljene u nekom od prijašnjih izvješća ili u nekom drugom sustavu za određivanje cijena ugljika ili tvrdi li neki drugi operator zrakoplova da je upotrijebio to gorivo.";

12. umeće se sljedeći članak 17.c:

„Članak 17.c

Provjera ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti

Za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti, verifikator provjerava jesu li ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u planu klimatske neutralnosti ostvarene. U tu svrhu verifikator provjerava:

(a) dokaze operatora o tome jesu li mjere povezane s ključnim etapama i ciljnim vrijednostima provedene i je li njihova provedba dovršena;

(b) učinak svih ažuriranja plana klimatske neutralnosti na ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti;

(c) jesu li dokazi operatora o ostvarenju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti usklađeni s planom klimatske neutralnosti;

(d) jesu li za dokazivanje ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih u planu klimatske neutralnosti upotrijebljeni odgovarajući podaci;

(e) je li izračun podataka na temelju kojih se dokazuje da su ostvarene ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u planu klimatske neutralnosti točan i jesu li ti podaci usklađeni s drugim relevantnim podacima u verificiranom izvješću o emisijama, izvješću o referentnim podacima i godišnjem izvješću o razini aktivnosti;

(f) dokazuju li ostvarene ciljne vrijednosti smanjenje u skladu s procijenjenim smanjenjem emisija stakleničkih plinova opisanom u planu klimatske neutralnosti i, ako ne dokazuju, koje je obrazloženje za to.";

13. članak 18. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Ako podaci koji su potrebni za izračun učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 nedostaju, verifikator provjerava mogu li se podaci koji nedostaju procijeniti pomoću NEATS-a ili informatičkog alata treće strane koji je odobrila Komisija.

Ako se podaci koji nedostaju ne mogu procijeniti u skladu s prvim podstavkom, verifikator provjerava jesu li zamjenski podaci koje je odobrilo nadležno tijelo pravilno primijenjeni.

Ako operator zrakoplova ne može pravodobno ishoditi odobrenje za zamjenske podatke, verifikator provjerava jamči li se pristupom koji operator zrakoplova primjenjuje pri dopuni podataka koji nedostaju da učinci zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 nisu prenisko procijenjeni i da taj pristup ne dovodi do materijalnih pogrešaka.”;

(b) dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Ako su podaci na temelju kojih se dokazuje ostvarenje ključnih etapa ili ciljnih vrijednosti utvrđenih u planu klimatske neutralnosti nepotpuni, verifikator provjerava temelji li se pristup operatora za dopunu nepotpunih podataka na razumnim dokazima i osigurava li da podaci potrebni u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2023/2441 nisu prenisko ili previsoko procijenjeni.”;

14. u članku 21. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Za potrebe verificiranja izvješća operatora o emisijama, izvješća o referentnim podacima, izvješća o podacima novog sudionika, godišnjeg izvješća o razini aktivnosti ili izvješća o klimatskoj neutralnosti, verifikator na temelju analize rizika odlučuje je li potrebno obići dodatne lokacije ako se relevantni dijelovi aktivnosti protoka podataka i kontrolnih aktivnosti provode na drugim lokacijama, kao što su sjedište i ostali uredi koji se ne nalaze na lokaciji postrojenja.”;

15. članak 22. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ako verifikator tijekom verifikacije utvrdi pogreške, nesukladnosti ili neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066, Delegiranom uredbom (EU) 2019/331, Provedbenom uredbom (EU) 2019/1842 ili Provedbenom uredbom (EU) 2023/2441, o tome pravodobno obavještava operatora ili operatora zrakoplova i zahtijeva odgovarajuće ispravke.

Operator ili operator zrakoplova ispravlja sve pogreške ili nesukladnosti o kojima je obaviješten.

Ako se utvrdi neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066, Delegiranom uredbom (EU) 2019/331, Provedbenom uredbom (EU) 2019/1842 ili Provedbenom uredbom (EU) 2023/2441, operator ili operator zrakoplova o tome odmah obavješćuje nadležno tijelo i ispravlja neusklađenost.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Verifikator u internoj verifikacijskoj dokumentaciji bilježi i označava kao ispravljene sve pogreške, nesukladnosti ili neusklađenosti s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066, Delegiranom uredbom (EU) 2019/331, Provedbenom uredbom (EU) 2019/1842 ili Provedbenom uredbom (EU) 2023/2441 koje je operator ili operator zrakoplova tijekom verifikacije ispravio.”;

(c) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Verifikator utvrđuje imaju li neispravljene pogreške, pojedinačno ili zajedno s drugim pogreškama, materijalan učinak na navedene podatke o ukupnim emisijama, učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, podatke relevantne za besplatnu dodjelu ili podatke relevantne za izvješćivanje o klimatskoj neutralnosti. Pri ocjenjivanju materijalnosti pogrešaka verifikator uzima u obzir veličinu i vrstu pogrešaka, kao i konkretne okolnosti u kojima su nastale.”;

ii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ako operator ili operator zrakoplova ne ispravi neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066, Delegiranom uredbom (EU) 2019/331, Provedbenom uredbom (EU) 2019/1842 ili Provedbenom uredbom (EU) 2023/2441 u skladu sa stavkom 1. prije nego verifikator izda verifikacijsko izvješće, verifikator ocjenjuje utječe li neispravljena neusklađenost na podatke navedene u izvješću i uzrokuje li materijalne pogreške.";

16. članak 23. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak 2.a:

„2.a Za potrebe verificiranja izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, razina materijalnosti iznosi 5 % ukupne količine skupnog ekvivalenta CO_2 ($CO_{2(e)}$) navedene u izvješću o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2.";

(b) dodaje se sljedeći stavak 5.:

„5. Za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti, razina materijalnosti iznosi 5 % bilo čega od sljedećeg:

(a) ako se ostvarene ciljne vrijednosti odnose na apsolutne ciljne vrijednosti emisija, ukupnih emisija postrojenja za relevantno potpostrojenje;

(b) ako se ostvarene ciljne vrijednosti odnose na razine aktivnosti potpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod, razine intenziteta svakog relevantnog pojedinačnog potpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod izražene u tonama ekvivalenta CO_2 po relevantnoj jedinici proizvodnje;

(c) ako se ostvarene ciljne vrijednosti odnose na razine aktivnosti potpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu, razine intenziteta svakog relevantnog pojedinačnog potpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu izražene u tonama ekvivalenta CO_2 po potrošenoj toplini izraženoj u TJ;

(d) ako se ostvarene ciljne vrijednosti odnose na razine aktivnosti potpostrojenja s referentnom vrijednošću za gorivo, razine intenziteta svakog relevantnog pojedinačnog potpostrojenja s referentnom vrijednošću za gorivo izražene u tonama ekvivalenta CO_2 po potrošenom gorivu izraženom u TJ;

(e) ako se ostvarene ciljne vrijednosti odnose na razine aktivnosti potpostrojenja s procesnim emisijama, razine intenziteta svakog relevantnog pojedinačnog potpostrojenja s procesnim emisijama izražene u tonama ekvivalenta CO_2 po relevantnoj jedinici proizvodnje;

(f) posebne ciljne vrijednosti kojom se utvrđuje postotak referentne vrijednosti, ako je riječ o ciljnim vrijednostima koje se odnose na referentnu vrijednost za svako relevantno potpostrojenje.";

17. u članku 24. umeće se sljedeća točka (ea):

„(ea) za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti, osigurava da su prikupljeni dokazi dovoljni za davanje verifikacijskog mišljenja uz razumno jamstvo da su ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u planu klimatske neutralnosti ostvarene;";

18. članak 26. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) za potrebe verificiranja izvješća operatora ili operatora zrakoplova o emisijama, izvješća operatora zrakoplova o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 ili verificiranja izvješća operatora o referentnim podacima, godišnjeg izvješća o razini aktivnosti ili izvješća o podacima novog sudionika, dovoljno informacija na kojima se temelji verifikacijsko mišljenje, uključujući obrazloženja za prosudbe o tome imaju li utvrđene pogreške materijalan učinak na podatke o emisijama, podatke o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 navedene u izvješću ili podatke relevantne za besplatnu dodjelu;";

(b) dodaje se sljedeća točka (d):

„(d) za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti, dovoljno informacija na kojima se temelji verifikacijsko mišljenje, uključujući obrazloženja za prosudbe o tome jesu li utvrđene pogreške materijalne i jesu li ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u planu klimatske neutralnosti ostvarene.";

19. članak 27. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. u prvom podstavku uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„1. Na temelju informacija prikupljenih tijekom verifikacije verifikator operatoru ili operatoru zrakoplova za svako izvješće o emisijama, svako izvješće operatora zrakoplova o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 ili svako izvješće operatora o referentnim podacima, izvješće o podacima novog sudionika, godišnje izvješće o razini aktivnosti ili izvješće o klimatskoj neutralnosti koje je bilo podvrgnuto verifikaciji izdaje verifikacijsko izvješće, koje se mora sastojati od bilo koje od sljedećih izjava o mišljenju:”;

ii. umeće se sljedeća točka (ba):

„(ba) za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti, ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u planu klimatske neutralnosti nisu ostvarene;”;

iii. umeće se sljedeća točka (ca):

„(ca) za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti, opseg verifikacije je prema članku 28. previše ograničen pa verifikator nije mogao pribaviti dovoljno dokaza kako bi izdao verifikacijsko mišljenje uz razumno jamstvo da su ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u planu klimatske neutralnosti ostvarene;”;

iv. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Za potrebe prvog podstavka točke (a) izvješće operatora ili operatora zrakoplova može se verificirati kao zadovoljavajuće samo u nekoj od sljedećih situacija:

(a) ako izvješće operatora ili operatora zrakoplova ne sadržava materijalne pogreške;

(b) ako su, za potrebe verificiranja izvješća o klimatskoj neutralnosti, ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u planu klimatske neutralnosti ostvarene.”;

(b) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) kriterije korištene za verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova, uključujući dozvolu, prema potrebi, i verzije plana praćenja ili plana metodologije praćenja koje je odobrilo nadležno tijelo ili plana klimatske neutralnosti, kao i razdoblje važenja svakog plana;”;

ii. umeće se sljedeća točka (ga):

„(ga) ako se odnosi na verifikaciju izvješća operatora zrakoplova o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, količinu skupnog $CO_{2(e)}$ iz učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 po operatoru zrakoplova;”;

iii. umeće se sljedeća točka (gb):

„(gb) ako se odnosi na verifikaciju izvješća operatora zrakoplova o emisijama, potvrdu da je provedena provjera potpunosti i točnosti količine navedenog čistog alternativnog zrakoplovnog goriva s nultom stopom i količine čistog prihvatljivog zrakoplovnog goriva po kategoriji goriva u skladu s člankom 3.c stavkom 6. Direktive 2003/87/EZ, uključujući potvrdu, prema potrebi, da nisu uočene nikakve nedosljednosti i da je razmjerno pripisivanje goriva letovima pravilno primijenjeno;”;

iv. umeće se sljedeća točka (hb):

„(hb) ako se odnosi na verifikaciju izvješća o klimatskoj neutralnosti, ciljne vrijednosti i ključne etape ostvarene do kraja razdoblja izvješćivanja o klimatskoj neutralnosti;”;

v. točka (i) zamjenjuje se sljedećim:

„(i) razdoblje izvješćivanja, referentno razdoblje, razdoblje izvješćivanja o razini aktivnosti ili razdoblje izvješćivanja o klimatskoj neutralnosti koje podliježe verifikaciji;”;

vi. točka (o) zamjenjuje se sljedećim:

„(o) svaku neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066, Delegiranom uredbom (EU) 2019/331, Provedbenom uredbom (EU) 2019/1842 ili Provedbenom uredbom (EU) 2023/2441 koja je utvrđena tijekom verifikacije;”;

vii. umeću se sljedeće točke (qa) i (qb):

„(qa) izjavu o tome dovodi li metoda primijenjena za dopunjavanje nepotpunih podataka u skladu s člankom 18. stavkom 4. do materijalnih pogrešaka;

(qb) ako operator zrakoplova nije pravodobno dobio odobrenje za zamjenske podatke u skladu s člankom 18. stavkom 1.a, izjavu o tome dovodi li metoda primijenjena za dopunjavanje nepotpunih podataka do materijalnih pogrešaka;”;

viii. umeće se sljedeća točka (rf):

„(rf) ako je verifikator koji provodi verifikaciju izvješća operatora zrakoplova o emisijama obavio provjeru u skladu s člankom 33.a stavkom 2. ove Uredbe, potvrdu da su podaci o letovima u NEATS-u ili informatičkom alatu treće strane iz članka 56.a stavka 7. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 usklađeni s podacima o letovima u izvješću o emisijama, uzimajući pritom u obzir letove obuhvaćene Direktivom 2003/87/EZ i letove koje je u izvješću naveo operator zrakoplova, uključujući, prema potrebi, opis svih nalaza i primjedbi u vezi s usklađenošću i potpunošću letova;”;

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Verifikator u verifikacijskom izvješću detaljno opisuje pogreške, nesukladnosti i neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066, Delegiranom uredbom (EU) 2019/331, Provedbenom uredbom (EU) 2019/1842 ili Provedbenom uredbom (EU) 2023/2441 kako bi operator ili operator zrakoplova te nadležno tijelo mogli razumjeti sljedeće:

(a) veličinu i vrstu pogreške, nesukladnosti ili neusklađenosti s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066, Delegiranom uredbom (EU) 2019/331, Provedbenom uredbom (EU) 2019/1842 ili Provedbenom uredbom (EU) 2023/2441;

(b) zašto pogreška ima ili nema materijalni učinak;

(c) na koji se element izvješća operatora ili operatora zrakoplova odnosi pogreška, odnosno na koji se element plana praćenja, plana metodologije praćenja ili plana klimatske neutralnosti odnosi nesukladnost;

(d) na koji se članak Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, Delegirane uredbe (EU) 2019/331, Provedbene uredbe (EU) 2019/1842 ili Provedbene uredbe (EU) 2023/2441 odnosi neusklađenost.”;

20. članak 28. mijenja se kako slijedi:

(a) uvodni dio zamjenjuje se sljedećim:

„Verifikator može zaključiti da je opseg verifikacije iz članka 27. stavka 1. točke (c) i članka 27. stavka 1. točke (ca) previše ograničen u bilo kojoj od sljedećih situacija:”;

(b) točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) plan praćenja, plan metodologije praćenja ili plan klimatske neutralnosti, prema potrebi, nije dovoljno opsežan ili jasan za donošenje zaključaka o verifikaciji;”;

(c) točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) nadležno tijelo nije odobrilo plan metodologije praćenja;”;

(d) dodaje se sljedeća točka (f):

„(f) plan klimatske neutralnosti nije provjeren i nadležno tijelo nije u skladu s člankom 22.b stavkom 1. drugim podstavkom točkom (c) Delegirane uredbe (EU) 2019/331 utvrdilo da je usklađen.";

21. članak 30. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća točka (da):

„(da)[2] praćenje i izvješćivanje o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2;";

(b) dodaje se sljedeća točka (f):

„(f) prikupljanje i obrada podataka za izvješća o klimatskoj neutralnosti, uključujući podatke koji se odnose na ključne etape i ciljne vrijednosti, te izvješćivanje o njima.";

22. u članku 31. stavku 3. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) ako se verificira izvješće operatora o referentnim podacima, izvješće o podacima novog sudionika ili izvješće o klimatskoj neutralnosti.";

23. članak 33. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 33.*

Pojednostavnjena verifikacija izvješća operatora zrakoplova o emisijama

1. Odstupajući od članka 21. stavka 1. ove Uredbe, verifikator može odlučiti da neće obići lokaciju operatora zrakoplova koji koristi pojednostavnjene alate iz članka 55. stavka 2. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 kako bi utvrdio emisije CO_2 ako na temelju rezultata analize rizika zaključi da svim relevantnim podacima može pristupiti na daljinu.

2. Ako operator zrakoplova koristi pojednostavnjene alate iz članka 55. stavka 2. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 kako bi utvrdio potrošnju goriva i ako su podaci o emisijama CO_2 navedeni u izvješću dobiveni uz pomoć tih alata bez ikakvog sudjelovanja operatora zrakoplova, verifikator na temelju analize rizika može odlučiti da neće provoditi provjere iz članaka 14. i 16., članka 17. stavaka 1. i 2. te članka 18. ove Uredbe.";

24. umeće se sljedeći članak 33.a:

„*Članak 33.a*

Pojednostavnjena verifikacija izvješća operatora zrakoplova o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2

1. Odstupajući od članaka od 7. do 27. ove Uredbe, izvješće operatora zrakoplova o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 smatra se verificiranim ako je izvješće popunjeno podacima iz NEATS-a ili informatičkog alata treće strane iz članka 56.a stavka 7. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 bez ikakvog sudjelovanja operatora zrakoplova i bez ikakvih izmjena koje on unese te ako je operator zrakoplova jedno od sljedećeg:

(a) mali onečišćivač u smislu članka 55. stavka 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

(b) za razdoblje izvješćivanja 2025. i 2026. operator zrakoplova čije su ukupne godišnje emisije manje od 3 000 tona CO_2 iz letova koji nisu obuhvaćeni člankom 28.a stavkom 1. točkom (a) ni člankom 3.c stavkom 8. Direktive 2003/87/EZ.

2. Ako je izvješće o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 operatora zrakoplova koji nije obuhvaćen stavkom 1. popunjeno podacima iz NEATS-a ili informatičkog alata treće strane iz članka 56.a stavka 7. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 bez ikakvog sudjelovanja operatora zrakoplova i bez ikakvih izmjena koje on unese, izvješće o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 smatra se verificiranim. Međutim, verifikator koji provodi verifikaciju izvješća o emisijama tog operatora zrakoplova u okviru te verifikacije provjerava usklađenost informacija o letu u izvješću o emisijama s informacijama o letu u NEATS-u ili informatičkom alatu treće strane, uzimajući pritom u obzir letove obuhvaćene Direktivom 2003/87/EZ i letove koje je u izvješću naveo operator zrakoplova.";

25. članak 34.b mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Virtualni obilasci lokacija radi verifikacije izvješća operatora zrakoplova”;

(b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Odstupajući od članka 21. stavka 1., verifikator može odlučiti obaviti virtualni obilazak lokacije radi verifikacije izvješća operatora zrakoplova o emisijama ili izvješća operatora zrakoplova o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 u slučajevima koji nisu obuhvaćeni člankom 34.a. Odluka verifikatora o obavljanju virtualnog obilaska lokacije temelji se na rezultatima analize rizika i potvrdi da verifikator može svim relevantnim podacima pristupiti na daljinu. Verifikator bez nepotrebne odgode obavješćuje operatora zrakoplova da je odlučio obaviti virtualni obilazak lokacije.”;

(c) stavak 3. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) ako prvi put verificira izvješće određenog operatora zrakoplova o emisijama ili o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2;”;

26. u članku 37. stavku 5. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ako verifikator provodi verifikaciju izvješća o referentnim podacima, izvješća o podacima novog sudionika, godišnjih izvješća o razini aktivnosti ili izvješća o klimatskoj neutralnosti, u verifikacijskom timu mora se nalaziti i najmanje jedna osoba koja ima tehničke kompetencije i znanja potrebna za ocjenu posebnih tehničkih aspekata prikupljanja, praćenja i izvješćivanja o podacima relevantnima za besplatnu dodjelu.”;

27. u članku 38. stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) znanje o Direktivi 2003/87/EZ, Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066, Delegiranoj uredbi (EU) 2019/331, Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1842 ili Provedbenoj uredbi (EU) 2023/2441 ako je riječ o verifikaciji izvješća o referentnim podacima, izvješća o podacima novog sudionika, godišnjeg izvješća o razini aktivnosti ili izvješća o klimatskoj neutralnosti, ovoj Uredbi, relevantnim standardima, drugom relevantnom zakonodavstvu, primjenjivim smjernicama te relevantnim smjernicama i zakonodavstvu države članice u kojoj verifikator provodi verifikaciju;”;

28. u članku 43. stavku 3. drugi podstavak mijenja se kako slijedi:

(a) uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Smatra se da je došlo do neprihvatljivog rizika za nepristranost ili do sukoba interesa iz prve rečenice prvog podstavka u bilo kojem od sljedećih slučajeva:”;

(b) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) ako verifikator ili bilo koji dio istog pravnog subjekta osigurava tehničku pomoć pri razvijanju ili održavanju sustava koji se primjenjuje za praćenje podataka o emisijama, učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 ili podataka relevantnih za besplatnu dodjelu te izvješćivanje o njima;”;

(c) dodaju se sljedeće točke (c) i (d):

„(c) ako verifikator provodi verifikaciju izvješća o klimatskoj neutralnosti, a taj verifikator ili bilo koji dio istog pravnog subjekta pruža savjetodavne usluge iz točke (a), tehničku pomoć iz točke (b) ili savjetodavne usluge u vezi s mjerama i ulaganjima navedenima u planu klimatske neutralnosti, uključujući kvantitativnu i kvalitativnu procjenu učinaka tih mjera i ulaganja na smanjenje emisija stakleničkih plinova;

(d) ako verifikator provodi verifikaciju izvješća o klimatskoj neutralnosti, a taj verifikator ili bilo koji dio istog pravnog subjekta pruža savjetodavne usluge iz točke (a), tehničku pomoć iz točke (b) ili savjetodavne usluge za izradu plana klimatske neutralnosti ili sastavljanje izvješća o klimatskoj neutralnosti.”;

29. u članku 43.l dodaje se sljedeći stavak 5.a:

„5.a Za potrebe verificiranja izvješća reguliranog subjekta, verifikator u okviru provjere iz stavka 1. provjerava:

(a) dokaze reguliranog subjekta o usklađenosti goriva iz biomase s nultom stopom s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 29. stavaka od 2. do 7. i stavka 10. Direktive (EU) 2018/2001;

(b) dokaze reguliranog subjekta o usklađenosti obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili goriva iz recikliranog ugljika s nultom stopom s kriterijima uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 29.a Direktive (EU) 2018/2001;

(c) dokaze reguliranog subjekta o svemu od navedenog:

i. usklađenosti sintetičkih niskougljičnih goriva s nultom stopom s pragom smanjenja emisija stakleničkih plinova u smislu članka 2. točke 13. Direktive (EU) 2024/1788;

ii. je li sadržaj ugljika u sintetičkim niskougljičnim gorivima bio podvrgnut prethodnoj predaji emisijskih jedinica na temelju Direktive 2003/87/EZ.";

30. članak 43.w mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. točke (a), (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) svi tokovi goriva koje regulirani subjekt pušta u potrošnju su komercijalna standardna goriva ili goriva ekvivalentna komercijalnim standardnim gorivima u skladu s člankom 75.k stavkom 2. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

(b) primjenjuju se zadane vrijednosti za emisijski faktor i jedinični konverzijski faktor;

(c) za udio biomase primjenjuje se zadana vrijednost ili ako se primjenjuje sve od sljedećeg:

i. za utvrđivanje udjela biomase u toku goriva primjenjuje se razina 3b u skladu s odjeljkom 2.3. Priloga II.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066;

ii. verifikatoru je omogućen pristup svim relevantnim zapisima iz dokumentacije o masenoj bilanci u skladu s člankom 30. stavkom 1. Direktive (EU) 2018/2001 i dokazima o usklađenosti s kriterijima održivosti ili uštede emisija stakleničkih plinova;

iii. regulirani subjekt verifikatoru omogućuje pristup svim relevantnim članovima osoblja radi obavljanja razgovora.";

ii. dodaje se sljedeća točka (d):

„(d) za svaki tok goriva primjenjuje se faktor opsega 1 u skladu s člankom 75.l stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 ili zadana vrijednost faktora opsega u skladu s člankom 75.l stavkom 6. te uredbe;";

(b) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) primjenjuju se zadane vrijednosti za emisijski faktor i jedinični konverzijski faktor;"

ii. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) za udio biomase primjenjuje se zadana vrijednost ili ako se primjenjuje sve od sljedećeg:

i. za utvrđivanje udjela biomase u toku goriva primjenjuje se razina 3b u skladu s odjeljkom 2.3. Priloga II.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066;

ii. verifikatoru je omogućen pristup svim relevantnim zapisima iz dokumentacije o masenoj bilanci u skladu s člankom 30. stavkom 1. Direktive (EU) 2018/2001 i dokazima o usklađenosti s kriterijima održivosti ili uštede emisija stakleničkih plinova;

iii. regulirani subjekt verifikatoru omogućuje pristup svim relevantnim članovima osoblja radi obavljanja razgovora.";

iii. dodaje se sljedeća točka (e):

„(e) za svaki tok goriva primjenjuje se faktor opsega 1 u skladu s člankom 75.l stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 ili zadana vrijednost faktora opsega u skladu s člankom 75.l stavkom 6. te uredbe.";

31. članak 43.x zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 43.x

Pojednostavnjeni plan verifikacije, virtualni obilasci lokacija i pojednostavnjena verifikacija

1. Članci 34. i 34.a primjenjuju se na verifikaciju emisija reguliranog subjekta obuhvaćenih poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ. Stoga se svako upućivanje na operatora, postrojenje i operatora zrakoplova smatra upućivanjem na regulirani subjekt.

2. Za potrebe verificiranja izvješća reguliranog subjekta o emisijama za razdoblja izvješćivanja 2025. i 2026. verifikator može, na temelju analize rizika, odlučiti da neće provesti provjere metodologije za utvrđivanje količina puštenog goriva ako je količina puštenog goriva u izvješću reguliranog subjekta o emisijama utvrđena na temelju metodologije iz članka 75.j stavka 1. točke (a) Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 i ako se primjenjuje bilo što od sljedećeg:

(a) postoje dokazi iz neovisnog izvora da količine goriva utvrđene metodama iz članka 75.j stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) 2018/2066 odgovaraju količinama puštenog goriva u izvješću reguliranog subjekta o emisijama;

(b) količine puštenog goriva u izvješću reguliranog subjekta o emisijama generiraju se iz računalnog sustava koji se koristi za kretanje i nadzor trošarinske robe iz članka 20. stavka 2. Direktive Vijeća (EU) 2020/262 (*), bez ikakvih izmjena reguliranog subjekta.

3. Regulirani subjekt verifikatoru omogućuje pristup dokazima iz stavka 2. točke (a) i dokazima iz računalnog sustava iz stavka 2. točke (b) radi unakrsne provjere količine goriva u dokazima s količinama puštenog goriva u godišnjim izvješćima o emisijama.

4. Članak 43.v stavak 7. točka (a) ne primjenjuje se ako se primjenjuju uvjeti utvrđeni u članku 43.w stavku 3. i ako je verifikator odlučio da neće provesti provjere metodologije za utvrđivanje količina puštenog goriva u skladu sa stavkom 2.

5. Članak 43.v stavak 7. točka (a) ne primjenjuje se ako se primjenjuju uvjeti utvrđeni u članku 43.w stavku 2.

(*) Direktiva Vijeća (EU) 2020/262 od 19. prosinca 2019. o općim aranžmanima za trošarine (SL L 58, 27.2.2020., str. 4., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/262/oj).";

32. članak 44. mijenja se kako slijedi:

(a) drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Za potrebe verificiranja izvješća o referentnim podacima, izvješća o podacima novog sudionika, godišnjih izvješća o razini aktivnosti ili izvješća o klimatskoj neutralnosti, verifikator koji operatoru izdaje verifikacijsko izvješće dodatno je akreditiran za skupinu djelatnosti br. 98 iz Priloga I.";

(b) dodaju se sljedeći treći i četvrti podstavak:

„Odstupajući od prvog podstavka, ako operator zrakoplova navede vlastite informacije o letu, informacije o putanjama letova ili svojstva zrakoplova u NEATS-u ili informatičkom alatu treće strane koji je odobrila Komisija u skladu s člankom 56.a stavcima 7. i 8. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, a ostatak izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 popunjuje se podacima iz NEATS-a ili tog informatičkog alata treće strane bez ikakvog sudjelovanja operatora zrakoplova i bez ikakvih izmjena koje on unese, verifikator koji provodi verifikaciju izvješća tog operatora zrakoplova o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 može biti akreditiran za skupinu djelatnosti 12a iz Priloga I.

Potvrde o akreditaciji za verifikaciju izvješća operatora zrakoplova o emisijama izdane za skupinu djelatnosti 12 iz opsega akreditacije koje su valjane 31. ožujka 2025. smatraju se izdanima za skupinu djelatnosti 12a iz opsega akreditacije.”;

33. u članku 58. stavku 2. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U ocjenjivačkom timu mora biti najmanje jedna osoba koja ima znanja o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova ili učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066 koja su relevantna za opseg akreditacije te kompetencije i znanja potrebna za ocjenjivanje verifikacijskih aktivnosti u postrojenju, kod operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta za taj opseg te najmanje jedna osoba koja poznaje relevantno nacionalno pravo i smjernice.”;

34. u članku 59. stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) posjeduje znanje o Direktivi 2003/87/EZ, Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066, Delegiranoj uredbi (EU) 2019/331 i Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1842 ako ocjenjivač ocjenjuje rad i kompetencije verifikatora za opseg br. 98 iz Priloga I. ovoj Uredbi, znanje o Provedbenoj uredbi (EU) 2023/2441 ako ocjenjivač ocjenjuje verifikatora koji provodi verifikaciju izvješća o klimatskoj neutralnosti, kao i o ovoj Uredbi, relevantnim standardima, drugom relevantnom zakonodavstvu te primjenjivim smjernicama;”;

35. u članku 60. stavku 2. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) posjeduje znanje o Direktivi 2003/87/EZ, Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066, Delegiranoj uredbi (EU) 2019/331 i Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1842 ako tehnički stručnjak ocjenjuje rad i kompetencije verifikatora za opseg br. 98 iz Priloga I. ovoj Uredbi, znanje o Provedbenoj uredbi (EU) 2023/2441 ako tehnički stručnjak ocjenjuje verifikatora koji provodi verifikaciju izvješća o klimatskoj neutralnosti, kao i o ovoj Uredbi, relevantnim standardima, drugom relevantnom zakonodavstvu te primjenjivim smjernicama;”;

36. u članku 69. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice mogu od verifikatora zahtijevati da za verifikacijska izvješća upotrebljavaju elektroničke obrasce ili određene oblike datoteka u skladu s člankom 74. stavkom 1. ili člankom 75.u Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, člankom 13. Delegirane uredbe (EU) 2019/331 ili člankom 3. stavkom 3. Provedbene uredbe (EU) 2019/1842.”;

37. u članku 77. stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) adresu i podatke za kontakt operatora ili operatora zrakoplova čija izvješća o emisijama, izvješća o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2, izvješća o referentnim podacima, izvješća o podacima novog sudionika, godišnja izvješća o razini aktivnosti ili izvješća o klimatskoj neutralnosti podliježu njegovoj verifikaciji;”;

38. Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 1. točka 11. podtočke (c), (d) i (e), točka 19. podtočka (b) podpodtočka iii. i točka 29. primjenjuju se od 1. siječnja 2025. na verifikaciju emisija nastalih od 1. siječnja 2024. nadalje.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. lipnja 2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Prilog I. Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2067 mijenja se kako slijedi:

1. prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Opseg akreditacije verifikatora navodi se u potvrdi o akreditaciji prema sljedećim skupinama djelatnosti u skladu s Prilogom I. i poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ te drugima djelatnostima u skladu s člancima 10.a, 10.b i 24. Direktive 2003/87/EZ. Te se odredbe primjenjuju i na verifikatore koje je certificiralo nacionalno tijelo u skladu s člankom 55. stavkom 2. ove Uredbe.";

2. tablica se mijenja kako slijedi:

(a) četrnaesti redak, o skupini djelatnosti 12, zamjenjuje se sljedećim:

„12a	Zrakoplovne djelatnosti (podaci o emisijama)
12b	Zrakoplovne djelatnosti (učinci zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2)"

(b) petnaesti redak, o skupini djelatnosti 98, zamjenjuje se sljedećim:

„98	Druge djelatnosti u skladu s člankom 10.a i člankom 10.b stavkom 4. trećim i četvrtim podstavkom Direktive 2003/87/EZ"